

Ob slovenskem kulturnem prazniku

Slovenski kulturni praznik, 8. februar, je za nami. Zanimivo je že dejstvo, da praznujemo naš kulturni praznik na obletnico smrti našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna.

Kakor da bi z našim kulturnim življenjem, ustvarjalnostjo in poustvarjalnostjo, nadaljevali bogato dediščino našega literarnega velikana. Kako nam to uspeva, je v tem trenutku morda temeljno vprašanje.

Morebiti velja nehati dolgoveziti o oblakih, če čepimo na tleh, tu, ta hip. Raje si oglejmo, kako je z dejavnostjo na kulturnem področju v Žireh.

Delausko-prosvetno društvo Svoboda Žiri kot organizacija, ki je ustanovljena v Žireh prav zato, da združuje interese amaterskih kulturnih delavcev, deluje v skromnih razmerah. Sredstva občinske kulturne skupnosti so minimalna, prostori društva za današnji čas zastareli, nefunkcionalni, za sodelujoče ali tudi za gledalce in poslušalce sila neudobni, mrzli, skratka nesimpatični. Načrti za obnovo se sicer pripravljajo, toda vse kaže, da bo dandanes možno pripraviti le prvo fazo, to je načrte, posebno, če vemo, da bi vse skupaj stalo blizu dveh starih milijard.

V tem vzdušju in razmerah je kino sekcija še vedno sposobna pripraviti 3-4 predstave tedensko, pri čemer so zlasti četrtkove, najbolj obiskane. Tudi nekatere druge dejavnosti so se lepo razcvetele; ženski pevski zbor je številen, kar kvaliteten in prizadeven; mladinska glasbena sekcija se hrabro spoprijema s težavami; dramska sekcija pravkar išče igralce in druge sodelavce, ni zlomek, da jim jih ne bo uspelo dobiti med tolikimi »igralci«; likovna sekcija tu in tam pripravi kakšno razstavo, malo manj pa je povezovanja likovnikov in zlasti vzgoje: literarna sekcija se je izkazala z žirovskim občasnikom.

O ostalih kulturnih skupinah vemo: Godbeno-pevsko društvo Alpina s pihalnim orkestrom in moškim pevskim zborom je že nepogrešljivo skorajda na vsaki prireditvi, Moški zbor podjetij prav tako.

Tu so še muzej z lepimi, toda samotnimi muzejskimi zbirkami in ponavadi prazno galerijo.

Knjižnica, ki deluje v okviru Loške knjižnice, je nekako v senci. Morda bi lahko uporabili žirovska sredstva obveščanja za predstavitev novih zbirk in knjig in s tem širili krog bralcev.

Da ne pozabim še osnovne šole. Tu je tudi kulturno društvo s svojimi sekcijami pa tudi knjižnico.

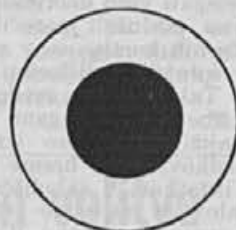
Pregled dokaj pestre dejavnosti bi bil tako nekako zaključen. Zaključene pa niso stvari, ki ne tečejo, kot bi želeli...

Seveda, za vse so »utemeljeni vzroki«, kaj pa, če jih vedno ni:

Ali smo najboljše organizirani? Ali so zveza mladine in komisija za kulturo kaj razmišljali o sodelovanju med kulturnimi in drugimi skupinami? Saj veste: imamo omejena sredstva, omejene prostore, samo 4350 ljudi... Imamo tudi animatorja kulture, pa niz zadolženih animatorjev kulture pri OO sindikata. Kaj če bi se dogovarjali: kaj, kje, kako in kdo na kakšen način v sedanjem času.

Vsi in brez ograj! Saj je na primer Družbeni dom Partizan še vedno tako prazen.

N. P.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA FINANČNIH IN RAČUNOVODSKIH DELAVCEV ŽIRI

V petek, 29. januarja so se na občnem zboru sestali člani Društva finančnih in računovodskih delavcev. Društvo združuje 116 delavcev finančno računovodskih sektorjev vseh delovnih organizacij na žirovskem območju, vanj pa so vključeni tudi delavci drugih služb, ki sodelujejo s temi sektori.

Po poročilu o delu v preteklem obdobju, ki ga je podal dosedanji predsednik Janez Bohinc in programu za delo vnaprej, so prisotni izvolili nove organe društva. Novo predsedstvo sestavljajo Mira Naglič, Metka Primožič, Franci Mlinar, Janez Bohinc, Nada Zust, Silva Lahajnar in Silva Trček.

Ker je bil občni zbor združen tudi s proslavo 1. februarja, Dneva finančnih in računovodskih delavcev, je sledil še slavnostni govor ob prazniku, v katerem je Janez Bohinc opozoril na možnosti razširitve dejavnosti, predvsem na družabnem področju v obliki raznih srečanj z ostalimi društvi v škofjeloški občini. Omenjeno pa je bilo tudi, naj bi več pozornosti posvetili tudi strokovnemu delu, saj bi lahko z večjim medsebojnim sodelovanjem vsaj v okviru žirovskih delovnih organizacij razrešili marsikateri problem, ki se pojavlja pri delu finančnih delavcev.

Helena KAVČIČ

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Ob rob sklepov delavskih svetov

27. in 28. januarja so se na rednih sejah sestali delavski sveti TOZD Proizvodnja, DSSS, TOZD Prodaja in delovne organizacije. Imeli so zelo obširne dnevne rede, tako da so se seje močno zavlekle - člani DS TOZD Proizvodnja so razpravljali celih 5 ur. Pa poglejmo, o čem vse so govorili.

Delegati vseh delavskih svetov so poslušali poročilo inventurnih komisij in v zvezi s tem sprejeli tudi nekaj sklepov. Tako naj se vrednostne vknjižbe v predlagani višini preknjižijo v dobro izrednih prihodkov, oz. v breme izrednih izdatkov. V skladišču materialov je potrebno poslovanje organizirati tako, da bodo skladišča pod kontrolo, da bodo zaklenjena, proizvodnja pa preskrbljena s potrebnimi materiali. Za predlagane odpise naj inventurna komisija poskrbi, da bodo do 1. 3. 1982 tudi fizično uničeni, za predlagana iztrošena osnovna sredstva pa mora komisija za prodajo oceniti, izvesti licitacijo in prodajo. Rokovanje z osnovnimi sredstvi je potrebno organizirati tako, da bo mesto njihove uporabe vedno razvidno. V zvezi s skladiščem gotovih izdelkov, kjer je inventura pokazala precej drugačno stanje od dokumentiranega, pa so delavski sveti sprejeli sklep, da naj se zadeva preda odboru samoupravne delavske kontrole, ki mora o izsledkih poročati na naslednji seji delavskega sveta.

Člani delavskih svetov so razpravljali še o pristopu k samoupravnim sporazumom SI-SEOT ter o predlogu samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih med TOZD in DSSS.

Izredno obširna je bila razprava na delavskem svetu TOZD Proizvodnja o predlogih sprememb analitičnih ocen za dela, ki pridejo v poštev za povišanje za eno grupo, poleg normiranih. Na prvotni predlog je bilo v javni razpravi danih precej pripomb, ker predlog nikakor ni bil v skladu s stališčem, da je potrebno normirana dela bolje ovrednotiti, po tem predlogu naj bi se namreč za eno grupo povišala praktično tudi vsa proizvodna režija. Odbor delavske kontrole TOZD Proizvodnja je zavzel stališče, da predlog, po katerem bi se povišala tudi vsa proizvodna režija, ni v skladu s težnjami po boljšem vrednotenju proizvodnega dela.

Druženopolitične organizacije so predlagale, da povišanje grup režijskih delavcev velja le do del »odprava ozkih grl« in »zame-

njava VKV delavcev«, ne pa tudi za ostalo proizvodno režijo.

Komisija za delitev sredstev za osebne dohodke se je sestala tik pred delavskim svetom TOZD Proizvodnja, vendar ni pripravila novega predloga in ni zavzela nobenega stališča. Po daljši razpravi na delavskem svetu so delegati sprejeli naslednje zaključke:

1. postavlja se potreba, da se natančno pregleda vsa režijska delovna opravila v proizvodnji
2. ugotoviti je potrebno, katera režijska dela v proizvodnji bi še lahko bila normirana in pripraviti ustrezen predlog
3. za pripravo teh predlogov se zadalži komisijo za delitev sredstev za osebne dohodke ter organizatorja nagrajevanja.

Delavski svet delovne organizacije pa je sprejel še sklep, da je potrebno predlog obravnavati tudi na skupni komisiji za delitev sredstev za osebne dohodke, in stališča uskladiti na nivoju delovne organizacije.

Delavski svet TOZD Proizvodnja je obravnaval in sprejel tudi samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za skupno poslovanje s firmo Koteks-Tobus iz Ljubljane. Z omenjeno firmo imamo podpisan 5-letni sporazum o sodelovanju predvsem na področju izvoza naših izdelkov na nekatera tržišča. Zaradi določenih zakonskih sprememb je potrebno obstoječi sporazum nadomestiti z novim, ki upošteva nove zakonske spremembe. Sporazum je na seji podrobneje obrazložil glavni direktor DO, ki je tudi spregovoril o odkupu dela firme »Alpina Sports Corporation« ZDA. Ta firma je bila ustanovljena leta 1975 s ciljem prodajati naš zimskošportni program pod blagovno znamko »Alpina«. Naše izdelke je na ameriškem tržišču poleg Alpine Sports prodajal tudi Heierling. Torej sta eden drugemu delala konkurenco, hkrati pa oteževala našo proizvodnjo zaradi različnih modelov.

V letu 1981 smo se odločili, da bomo odslej naprej v ZDA prodajali le pod blagovno znamko Alpina in smo odpovedali sodelovanje Heierlingu.

Ker želimo, da bi bila naša prodajna pot na tržišče v ZDA čim bolj sigurna, razmišljamo o odkupu dela delnic, s tem bi torej postali delni lastniki firme.

Kaj s tem pridobimo: Lastništvo dela firme pomeni za Alpino dolgoročno garancijo za prodajo naših izdelkov v ZDA, hkrati pa tudi omogoča vpogled v poslovanje firme in sodelovanje v poslovnih odločitvah. Še bolj bi lahko uveljavljali ime Alpine v ZDA, hkrati pa si mogoče zagotovili tudi določene ugodnosti glede najemanja kreditov. Dogovorili smo se, da bi delež v firmi odkupili skupaj s Koteks Tobusom in sicer vsak po 12,5 % delnic firme Alpina Sports Corporation.

Delavski sveti so dali v javno razpravo predlog sprememb pravilnika o uporabi službenih vozil, po katerem bodo vozniki prevzeli večjo odgovornost za vozila. Pred prejemom avtomobila bo podpisal poseben zapisnik, s katerim se bo zavezal, da bo avtomobil uporabljal le za družbene potrebe in zanj lepo skrbel. Avtomobilnik pa bo s svojim podpisom garantiral, da je avtomobil tehnično brezhiben. Ustanovili bodo tudi posebno komisijo, ki bo skrbela za službeno avtomobile. Uporabnik službenega avtomobila bo materialno odgovoren za vso škodo v zvezi z uporabo službenega avtomobila, če jo je povzročil name-noma ali iz hude malomarnosti.

Delegati v delavskih svetih so sprejeli tudi poslovnik o delu samoupravnih delovnih skupin, obravnavali seznime predlaganih vodij SDS ter dali v javno razpravo osnutek poslovnika o zborih delavcev in delovanju delavskih svetov. Poslovnik ureja konkretne naloge zborov in delavskih svetov, točno opredeljuje postopek in način njihovega dela, pravice in dolžnosti delavcev oz. delegatov, pisanje zapisnika, še posebej pomembno pa je področje povezovanja delegatov s samoupravnim delovno skupino, oz. z okoljem, ki ga zastopa. Pričakujemo vaše predloge in pripombe o omenjenem poslovniku, saj bomo le na tak način na podlagi izkušenj izdelali poslovnik, ki bo uporaben v različnih konkretnih primerih.

Delegati so sprejeli tudi predlog sprememb Samoupravnega sporazuma o reševanju stanovanjskih potreb delavcev ter razpis za dodelitev družbeno najemnih stanovanj delavcem Alpine za leto 1982.

Na razpis se lahko prijavijo delavci, ki nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja in niso lastniki, solastniki ali imetniki stanovanja ter so na dan razpisa v delovnem razmerju za nedoločen čas v Alpini.

Prav tako so delavski sveti obravnavali in sprejeli točkovo listo prosilcev za dodelitev družbeno najemnih stanovanj, oz. za stanovanjsko posojilo.

Delavski svet TOZD Prodaja je odobril še dodatna sredstva za adaptacijo in izdelavo opreme za prodajalno Bjelovar 1 v višini 350.000.- din, za adaptacijo prodajalne v Bihaču v višini 100.000 din ter za adaptacijo prodajalne Alpina v Metliki v višini 100.000.- din.

Prav tako so tudi razpravljali o nakupu novih lokalov za prodajalno v Logatcu, Našicah, Vukovaru in Veliki Gorici pri Zagrebu. Strinjali so se z omenjenimi nakupi, s tem da bo potrebno narediti rebalans plana in določiti prednostno listo teh investicij.

Delavski sveti so obravnavali in sprejeli tudi letni program ljudske obrambe in družbene samozaščite. Ta urejuje organizacijo narodne in civilne zaščite, organizacijo proizvodnje v izrednih razmerah, temeljne usmeritve razvoja SLO in družbene samozaščite v letu 1982 ter plan za izvajalce konkretnih nalog ter finančno ovrednotenje plana.

Precej časa pa so na sejah govorili o zahtevkih za varstvo pravic delavcev.

Kako pa si lahko razlagamo dolžino sej delavskih svetov (TOZD Proizvodnja - 5 ur, TOZD Prodaja - 4 ure, DSSS - 3 ure, delovne organizacije - 3 ure)?

Dolga seja še ne pomeni tudi uspešne seje. Predvsem pa so dolge seje utrujajoče za vse delegate. Kako pa bi dosegli, da bi bile seje krajše, kljub obširnemu dnevnemu redu? Dobro pripravljeno gradivo in predlogi, kratke razprave razpravljalcev, ki se morajo nanašati le na obravnavano točko, točen prihod na sejo. Predvsem pa naj delegati v delavskih svetih bolj posredujejo mnenje samoupravne delovne skupine, manj pa svoje osebno mnenje, kar se je na primer pokazalo pri razpravi o povišanju oz. nepovišanju grup proizvodnih režij.

Mišo ČEPLAK

dogovarjamo se - dogovorili smo se

Na seji delavskih svetov so vabljeni tudi vodilni delavci

Boljše delegatsko odločanje

4-letni mandat delegatom v organih družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnostih ter družbenopolitičnih organizacij se izteka, pred nami pa so volitve novih delegatov v omenjene organe in skupnosti.

Splošne volitve članov delegacij za zbor združenega dela občinske skupščine in za skupščine SIS v temeljnih organizacijah združenega dela, bodo potekale v ČETRTEK, 11. MARCA.

Splošne volitve članov delegacij (za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine in za skupščine SIS) v krajevnih skupnostih pa bodo v nedeljo, 14. MARCA 1982.

Na teh volitvah bomo torej izvolili za svoje delegate tiste sodelavce, sokrajane, za katere smo že v času evidentiranja in kandidiranja dokazali, da jim zaupamo zastopanje naših interesov v občinskih organih.

V Alpini bomo volili več delegacij.

Tako bo TOZD Proizvodnja imel delegacijo za zbor združenega dela občinske skupščine in iz te delegacije bodo za vsako sejo določili po 3 delegate. 1 delegatsko mesto pa imata v zboru združenega dela delegacij TOZD Prodaja in DSSS.

Za organe samoupravnih interesnih skupnosti bodo delavci TOZD Proizvodnja imeli naslednje posebne delegacije za:

- občinsko izobraževalno skupnost
- občinsko zdravstveno skupnost
- temeljno telesnokulturno skupnost
- občinsko kulturno skupnost
- samoupravno stanovanjsko skupnost

- občinsko raziskovalno skupnost

Prav tako bodo oblikovali združeni delegaciji za: skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja in skupnost za zaposlovanje ter za skupnost otroškega varstva in skupnost socialnega skrbstva.

Delavci TOZD Prodaja bodo oblikovali splošno delegacijo za vse samoupravne interesne skupnosti, delavci delovne skupnosti skupnih služb pa bodo volili delegate za naslednje združene delegacije:

- za socialno skrbstvo, otroško varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, stanovanjsko gospodarstvo, zaposlovanje, zdravstvo

- za temeljno telesnokulturno skupnost (TTKS) in občinsko kulturno skupnost

- za raziskovalno skupnost in SIS za izobraževanje.

Na ravni delovne organizacije bodo delovale konference delegacij. Poizkušali bomo delegacijam čim-

bolj olajšati delo. Kako nameravamo to doseči? Ko bodo vodje delegacij prejeli gradivo, bomo v službi za samoupravna in pravna vprašanja poizkušali oblikovati povzetke pomembnejših gradiv ter jih posredovati preko sredstev obveščanja. Naloga delegatov bo, da bodo o obravnavanih problemih povprašali sodelavce - svojo delegatsko bazo in na seji konference delegacij posredovali njihovo mnenje. Na sejah konference delegacij bomo izoblikovali skupno stališče

in določili delegata, ki bo na seji skupščine zastopal naše stališče.

S tem želimo doseči več stvari:

1. približati delegatsko odločanje vsem delavcem
2. olajšati delo delegatom
3. povečati razumljivost informacij
4. izboljšati obveščanje delavcev o pomembnejših zadevah.

Če nam bo to uspelo, bomo dosegli tudi glavni cilj: Izboljšati učinkovitost delegatskega sistema.

M. Č.

Referendum in volitve v samoupravne organe

18. februarja bomo na REFERENDUMU SPREJELI SPREMEMBE naslednjih samoupravnih sporazumov:

1. Samoupravnega sporazuma o reševanju stanovanjskih potreb delavcev
2. Samoupravnega sporazuma o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih
3. Samoupravnega sporazuma o medsebojnih pravicah in obveznostih med TOZD in DSSS.

VOLILI PA BOMO DELEGATE ZA NASLEDNJE SAMOUPRAVNE ORGANE:

1. Delavski svet DSSS
2. Delavski svet TOZD Prodaja
3. Delavski svet delovne organizacije
4. Disciplinsko komisijo
5. Odbor samoupravne delavske kontrole DSSS in
6. Odbor samoupravne delavske kontrole TOZD Prodaja

M. Č.

alpina
TOVARNE
OBUTVE
ŽIRI

DO ALPINA ŽIRI n. sel. o.

TOZD OBUTVE ŽIRI n. sel. o.
TOZD OBUTVE GORENJA VAS n. sel. o.
TOZD PLASTIKA ŽIRI n. sel. o.
TOZD PRODAJA n. sel. o.

ŽIRI, 64226, Stara vas 93
Telefon: 064 892511 Telex: 34622

RAČA NOVITKA
proizvedena iz Travnika.

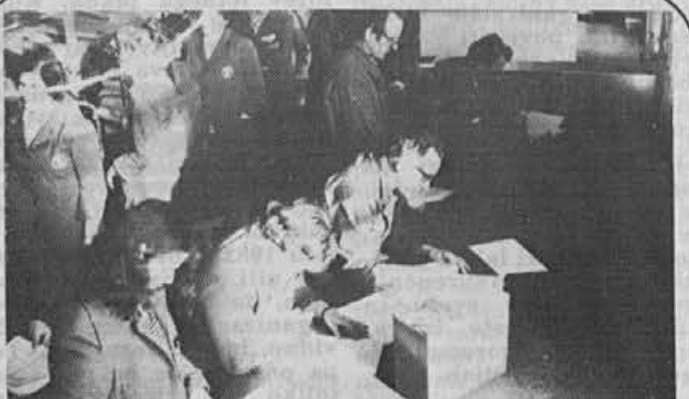
Polito znam da ste u uredništvu našeg lista "DELO ŽIVLJENJE" ja vam se obračunam sa ovim dopisom, a ako želite stavite ga u Delo ili ga dajte Presjedniku SRK.

Član sam samoupravne radničke kontrole u daljnjem tekstu SRK već dvije godine koliko i sam mandat traje. Na vrijeme mandata sam samo jednom bila pozvana u "ALPINU" radi samog upoznavanja i biranja Presjednika SRK. Od tada više ništa nisam o radu SRK niti o bilo čemu što se dešavalo sa ovom kontrolom. Memoru da vratim da sa 2. godine nije bilo niti jedne intervencije ili pritužbe odnosno žalbe od strane radnika koja bi se riješavala na svoj komisiji. Ni jednom preduzeću ne cvjetaju ruže pa da od tolikog broja radnika svi budu zadovoljni iako znamo da to nisu. Na samom početku odnosno na našem prvom i posljednjem sastanku je bilo problema i do dan danas nisam da li su rešeni i kako. Nad me interesuje kako će SRK podnijeti izvještaj o ovom dosadašnjem radu kad u stvari nismo ništa ni radili. Počda je i bilo rada pa možda i dalekog putovanja nismo bili pozivani, ali smo bar nimenim putem mogli biti konsultovani i posle odluke obavješteni o nejetinim problemima. Molim vas da o ovome informišete Presjednika SRK i ako nadje za shodno da cijelu komisiju obavješti o dosadašnjem radu. Jedn prestaje novi izbori pa postavljam pitanje, zbor čega birati novu komisiju ili tijelo koje ništa ne radi u mandatu od dva godine? Neznam da ovo nije desokratski i samoupravno. Društveni vas pozdravljam.

Slan SRK:
Tana Mervanka

ŽIRI n. sel. o.
ŽIRI

Alpina

10. decembra smo na referendumu odločali o sprejemu nekaterih samoupravnih aktov

Ne gre vse gladko

Načrtovali smo razgovor za urednikovo mizo. Želeli smo predvsem spodbuditi vse delavce, da bi že od vsega začetka sodelovali pri uresničevanju jeseni sprejete organizacije TOZD Proizvodnja. Vemo, da ob tem nastaja niz problemov, ki jih ni možno rešiti preko noči, pa bi informacija lahko pomagala k boljšemu razumevanju le-teh.

Vodje linij pa so se dogovorili, da namesto urednikove mize direktor TOZD Proizvodnja sam pripravi sestavek.

HEMA DELOVNE ORGANIZACIJE in TOZD PROIZVODNJA

Prve korake v novo organiziranost TOZD Proizvodnja smo napravili v drugem polletju 1981, ko smo se zanjo samoupravno odločili, kasneje smo uredili še ostalo.

V začetku januarja 1982 smo posamezniki na najzahtevnejših nalogah prevzeli tudi zadolžitve po področjih. Takrat smo začeli s praktičnim izvajanjem nove organizacije v praksi. Mislim, da je prvič v zadnjih obdobjih zastavljena neka organizacijska sprememba, ki ima globlje posege in dokaj dolgoročne cilje. Za doseg teh ciljev pa je potreben določen čas.

Vemo, da je naš cilj povezati vertikalno razvoj - priprava - proizvodnja in sicer po vrstah obutve. Dosežena bi bila na ta način večja, ožja specializacija strokovnega dela posameznikov ter specializacija proizvodnih obratov in oddelkov.

Kot sem že omenil, so v prvi fazi že prevzeli dolžnosti na delovnih področjih vodje posameznih linij, v drugi fazi so trenutno v teku nekatere premitivne tehnologov in modelirjev v razvojno-pripravljalnih službah, ki naj bi formalno prevzeli spremenjene dolžnosti, kjer spremembe so; to naj bi bilo izvedeno v februarju. Formalno poudarjam zato, ker se v nekaj primerih narava dela za posameznika bistveno menja in bi jo lahko imenovali kar prekvalifikacijo. Pri predlogu za prerazporeditev smo vsekakor upoštevali dosedanje strokovno usposobljenost posameznikov po vrstah obutve, upoštevati pa smo morali tudi ravnotežje primerne zasedenosti po linijah. Za večino teh strokovnih ljudi se področje

dela ne menja, kjer pa se menja, je seveda potreben daljši čas za predajo starih nalog in postopno prevzemanje novih dolžnosti; odvisno od narave dela, ponekod ena sezona ali celo leto in več.

Ena od ovir, ki nas že pesti, so prav gotovo prostori v razvoju, ki trenutno ne dopuščajo, da bi posamezne razvojnopripravljalne službe (RPS) združili kot zaključene celote. Ker je eden od naših ciljev v TOZD Proizvodnja čim bolj življenjska povezava pripravljalnih služb z neposredno proizvodnjo, bomo še letos preselili RPS za smučarsko obutve v proizvodno halo plastike, da bo čim bližje proizvodnji, trenutno brizganja pancrjev in montaže, pozneje pa tudi izdelovalnice notranjih čevljev. Če se bodo vsi odgovorni delavci in strokovnjaki primerno zavzeli, ob tem da računamo tudi na izboljšanje delovnih pro-

Anton Klemenčič — direktor TOZD Proizvodnja

storov, lahko pričakujemo, da bi do konca letošnjega leta vertikalna povezava RPS po linijah, glede na sprejeto organizacijo skoraj v celoti in pri praktičnem izvajanju nalog, stekla.

Manj korenite spremembe smo si zastavili za spremljajoče dejavnosti, orodjarno in planski oddelke. Na teh področjih bomo v celoti gradili na starih osnovah, vendar poskušali nadaljevati z boljšimi organizacijskimi prijemi, boljše in bolj plansko usmerjeno pripravo dela, kar bi omogočalo gotovo večjo storilnost, boljše kvaliteto in izvrševanje nalog v sprejetih rokih. To velja predvsem za orodjarno in delno za spremljajoče dejavnosti, medtem ko je planski oddelke verjetno organizacijsko sposoben opravljati svojo funkcijo za TOZD, vendar je zaradi pomanjkanja različnih materialov nemočen, delati mora izven vseh ustaljenih načel, reševati — krpati proizvodne piane s premajhnimi količinami materialov, prerazporediti že sprejete piane dekad. Kljub temu, da so izkoriščene vse možne oblike, proizvodnja ne more potekati normalno.

Kot sem že povedal, je cilj sedanje organizacije TOZD vertikalno povezati razvoj, pripravo in proizvodnjo. Na področju proizvodnje je končni cilj mnogo bolj odmaknjen.

Potrebno bo nekaj let uspešnega vodenja prodajne in proizvodne politike. Ne smemo pozabiti, da delamo za kupca, ki lahko ob široki ponudbi konkurenčnih proizvajalcev v svetu in tudi doma prosto izbira; torej kupce ne moremo izsiljevati po naših željah.

V naši prodajni usmerjenosti in specializaciji proizvodnje je prav gotovo umetnost zdru-

žiti želje in zahteve proizvodnje s prodajnimi možnostmi, kar pa je dosegljivo le tako, da v tistih zvrsteh obutve, ki sovpadajo s posameznimi programi — linijami, dosežemo z vzorci, tehnično izdelavo in ceno konkurenčne modele, kar bi omogočilo prodajo obutve na razna tržišča v interesu proizvodnih zmogljivosti posameznih vrst obutve. To pa zahteva tudi prenekatere lokacijsko zaokroževanje proizvodnje v proizvodne celote v naslednjih letih. Izdelavo smučarske obutve moramo v perspektivi združiti v sedanji hali plastike, do tedaj pa ostane, za razliko od predhodnih sezon, ko je tekla v več oddelkih, na Colu proizvodnja notranjih čevljev, v hali plastike ostalo, torej se bo že število lokacij te izdelave zmanjšano na dve. Pozneje naj bi v obratu Col izdelovali obutve od vhoda materialov do izgotovljene obutve, seveda po skrajšanem montažnem postopku. Sedanja šivalnica v Žireh in Gorenja vas ter kooperanti bi oskrbovali z gornjimi deli montažo za lahko in športno obutve v lepljeni tehnologiji.

Z vsem skupaj smo torej šele na startu, delno v prvi fazi. Srečujemo se z nepremostljivimi problemi, ki nimajo nič skupnega z novo organizacijo, to je pomanjkanjem materialov.

Namesto, da bi vzpostavljali doslednejšo plansko disciplino, skrbeli za kvalitetnejšo pripravo dela in kvalitetno organiziranost proizvodnje, kar je prvenstvena naloga vodij linij, ki so svoje dolžnosti že prevzeli, porabijo velik del svojega časa, da ugotavljajo skupaj s planerji za posamezne kombinacije porazdelitve razpoložljivega materiala in dnevna preštevanja delavcev, koliko jih bo lahko delalo, koliko jih bo moralo ostati doma. Zaradi zmanjšanih zmogljivosti ne dosegamo dnevnih planov, kar že ogroža izpolnitev letnega plana. Kdaj bomo vse to nadomestili je dokaj vprašljivo, saj glede na vedno nove omejitvene ukrepe pri uvozu repromaterialov in vedno večje zahteve domačih proizvajalcev materialov po devizni udeležbi, ne moremo preveč optimistično ocenjevati oskrbo s materiali tudi v letu 1982. Kot vidimo, nam čas niti najmanj ni naklonjen, da bi lahko z boljšo organizacijo dosegli tudi vidno boljše rezultate. To pa pomeni, da bo treba še toliko več prizadevanj in upornosti na poti k zastavljenemu cilju.

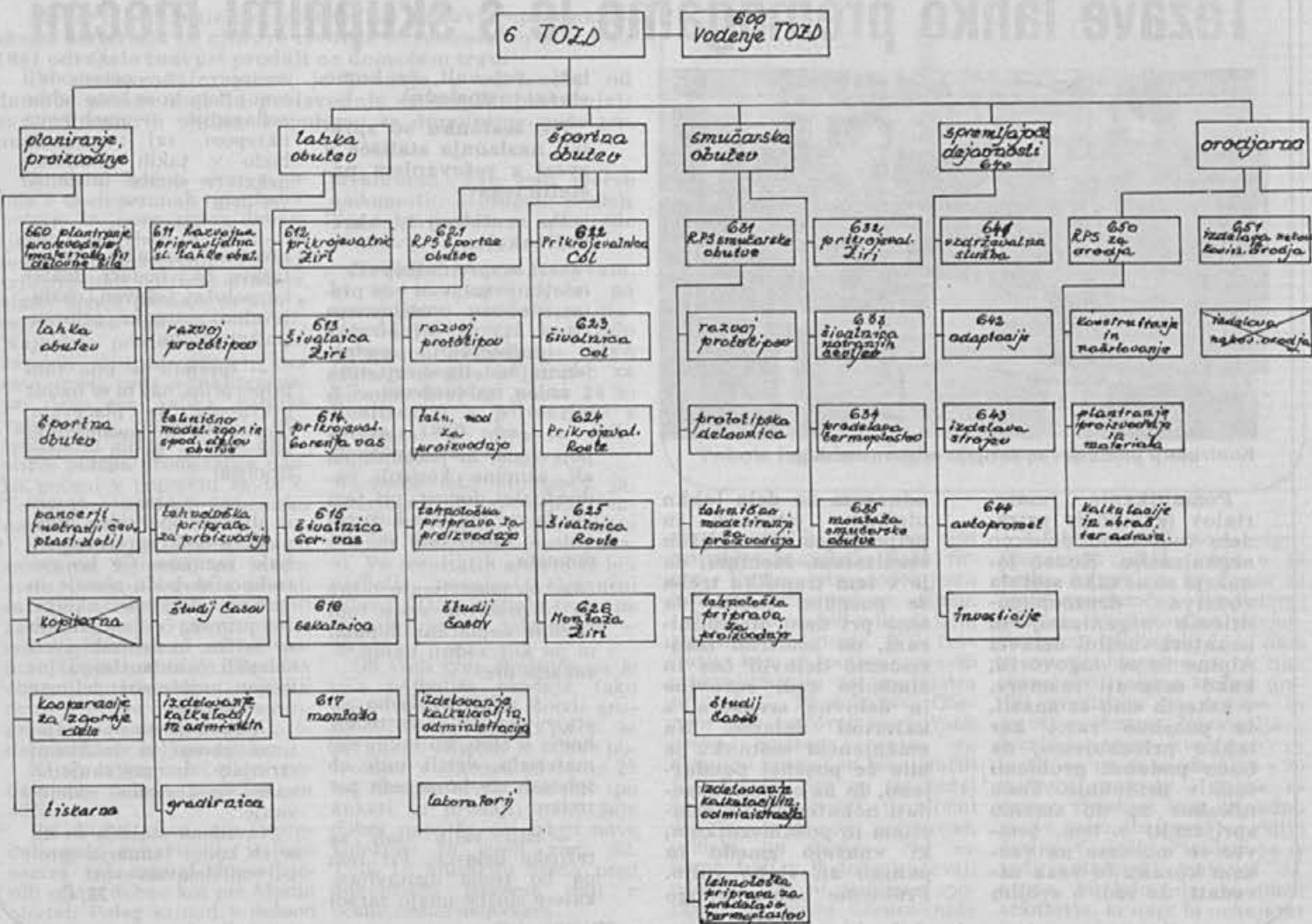
Tone KLEMENČIČ

Kako ustvarjamo

HEMA TOZD PROIZVODNJA

Ali smo na kaj pozabili?

Drugo leto stabilizacije je za nami. Kljub zaostrenim predpisom za uvoz se naš skupni družbeni cilj za približevanje razmerju uvoz-izvoz klavnoro premika k matematičnemu 1:1. Načelo, da moramo uvoz

se bomo morali, da je vsako posojilo, ki je vzeto v tujini, nepokrita vrednost z našim delom. V kolikor se ne bomo prenehali zadolževati, bo naš zunanji trgovinski primanjkljaj rasel in od zastavljenih ciljev bomo vedno dlje. Zato bo morala celotna naša družba v vsakem trenutku misliti in pričeti z reševanjem bazične industrije (reprodukcijski materiali), saj žarišče vsega tega je prav tu. Da pa ta ni razvita, so vzroki predvsem v krajši poti do blagostanja, našega skromnega znanja in področju razvijanja lastne tehnologije, itd.

Zaradi teh načelnih problemov je vse naše gospodarstvo pred nevarnostjo, da bomo morali zaradi deviznih težav marsikateri artikel prenehati izdelovati. Obenem pa so vsi, ki delajo z uvoženimi reprod-materiali, začeli iskati devizne deleže med domačimi kupci. To pa bo čez čas, ker smo

zunanjje trgovinsko negativni, otežilo še naše medsebojne trgovinske odnose. Odpovedovanje izdelovanju določenih artiklov se bo gotovo povečalo in zaradi te predpostavke se zmanjšuje potreba po delovnih opravilih.

To je uvod k vprašanju: »ALI SMO NA KAJ POZABILI?»

Referendum za reorganizacijo je pokazal, da smo v veliki večini bili »za«. Bili smo za reorganiziranje linij izdelovanja posameznih artiklov, za reorganizacijo v sami proizvodnji in večji odgovornosti.

Samo, kakor sedaj vidim, ta naša reorganizacija ni predvidevala iskanje in razvijanje domačih materialov za izdelovanje smučarske obutve. Ravno tako ni predvideno, da se razširijo področje barv, možnost oživitve vbrizgavanja PU pene v trgovinah ali centrih z novo tehnologijo, izdelovanje zaklopk, apreski podplatov, podplatov iz TP gume, PVC in vlaganje sredstev v bazno industrijo.

Vsega tega nova reorganizacija ni upoštevala, ker tudi ni osnovana ekipa v razvojnem oddelku, ki bi z jasnimi usmerjevalnimi cilji samostojno iskala rešitve.

Ponavljaj se stara pesem, ki velja za vso Jugoslavijo, da čakamo, kaj bodo naredili zunaj, kako se bo obneslo, nato pa poizkušamo še mi. Upam si trditi, da dokler bo toliko nasprotovanja, nezaupanja in neudejanjenja v poizkusne ideje, ne bo napredka in tudi ne pravičnega razmerja izvoz-uvoz.

Na področju smučarske obutve (ta veja mi je bolj poznana) zaradi stečaja mnogih tujih firm postajamo osamljeni proizvajalec in če ne bomo vlagali v razvoj, ne bomo mogli pričakovati lastnega napredka in uspehov; na področju kvalitete, izvirnosti, reklame in cene.

Za vse tiste nezaupljivce, ki bi mi očitali črnoglednost pa samo vprašanje: KAJ BI SE ZGODILO, CE SE NAŠ DOSEDANJI IZVOZ ZMANJŠA?

Rado KAVČIČ, plastika

izenačiti z izvozom je povsem pravilno, saj bomo samo tako ohranili našo neodvisnost in prenehali dobro živeti na račun svojega dolga. Zavedati

Težave lahko premagamo le s skupnimi močmi

Kontrolorji pancerjev opravljajo odgovorno delo

Pomanjkanje materialov je resneje prizadelo tudi našo delovno organizacijo. Konec januarja so se tako sestala vodstva družbenopolitičnih organizacij in nekateri vodilni delavci Alpine in se dogovorili, kako reševati razmere, v katerih smo se znašli, še posebno zato, ker lahko pričakujemo, da bodo podobni problemi tudi v prihodnje. Toda nikakor se ne smemo sprijazniti s tem, temveč se moramo na vsakem koraku in vsak zavdati, da tudi s svojim

odnosom do dela lahko olajšamo situacijo in pripomoremo k boljšim rezultatom. Menimo, da je v tem trenutku treba še posebno paziti, da smo pri delu disciplinirani, da smotrno izkoristimo delovni čas in čimbolje tudi surovine in delovna sredstva, s katerimi delamo. Na omenjenem sestanku je bilo še posebej poudarjeno, da ne smemo nasedati nekaterim informacijam in posameznikom, ki vnašajo zmedo in paniko ali slabo voljo. Probleme bomo mnogo

lažje reševali, če bomo složni in dosledni.

Na sestanku so sprejeli naslednja stališča v zvezi z reševanjem nastalih težav.

Po vrsti naj bi ukrepali takole:

— kot prvi ukrep za reševanje težav bi bila preazporeditev delovnega časa

— kolektivni dopust poleti naj bi letos skrajšali za 1 teden, to je 5 delovnih dni

— če bi se težave še pojavljale, bi posamezniki ali skupine koristili individualni dopust, pri tem naj bi več dopusta koristili tisti, ki imajo tudi več dni dopusta

— ob ponavljanju težav pa bi prišli na vrsto tudi izredni neplačani dopusti in pa kot zadnji ukrep — čakalne ure

— v primeru, da bo zastoj več kot za en teden, bomo v času, ko bo dovolj materiala, delali tudi ob sobotah, če bo seveda potrebno

— isto velja tudi za režijske delavce. Pri tem pa bo treba ugotavljati, katere službe imajo zaradi

zastojev v proizvodnji manj dela in se zato lahko prilagodijo omenjenim ukrepom, saj vemo, da bodo v takih razmerah nekatere službe imele še več dela

— da bi v rednem delovnem času lažje reševali težave, bi v bodoče, dokler bo položaj težaven, usklajevalne sestanke pripravljali popoldne

— sprejeto je bilo tudi priporočilo, naj bi se nadur praviloma ne plačevalo, temveč bi jih posamezniki koristili, ko se bo položaj izboljšal

— samoupravni organi in družbenopolitične organizacije bodo sproti spremljale razmere. Če bo potrebno, se bodo sestale in sprejele določene ukrepe. Na primer, če bo čakalnih ur veliko, bi delavski sveti sklepali o zmanjšanju indeksa uspešnosti delovne organizacije.

Upamo, da se z omenjenimi ukrepi in rešitvami strinjate, in pričakujemo vaše vsestransko sodelovanje.

Navedena stališča so na sejah konec januarja sprejeli tudi delavski sveti.

M. Č.

Brez surovin ni finalnih izdelkov

V letu 1981 se je usnjarsko-predelovalna industrija znašla v izredno težkem položaju, katerega posledica so zastoji pri izdelovalcih čevljev v zadnjem četrtletju leta 1981 in v začetku leta 1982. Zakaj tako, se sprašujemo, saj imamo v Jugoslaviji vendar veliko surovin — surovih kož, usnja za čevljarje pa premalo.

Odgovor dobimo že, če vemo, da imamo doma komaj 50 % surovih kož, ostale pa je potrebno kupiti za konvertibilne devize.

Združenje usnjarjev in čevljarjev v Sloveniji je začelo razmere obravnavati že leta 1980. Od tedaj tečejo pogovori in dogovori, kako priti do manjkajočih količin, kako bi to dosegli in pod kakšnimi pogoji.

Združenje je ob pomoči Koteks-Tobusa pripravilo osnutek za sporazum, ki naj bi temeljil predvsem na naslednjih pogojih:

— Izvoz gornjega usnja zmanjšati in izvažati obutev, izdelano iz gornjega usnja.

— V republiki Srbiji, ki ima trenutno še edina višek kož investirati določena dinarska sredstva in si tako vsaj za obdobje 10 let zagotoviti redni pritok surovih kož.

— Določiti višino združevanja deviz, ki morajo pokrivati manjkajoče količine surovih kož, katere bomo morali uvažati in seveda tudi potrebne kemikalije za predelavo in dodelavo usnja.

Dogovor, ki temelji na navedenih načelih, ki so edina možna pot iz izredno težkega položaja, je za nekatere delovne organizacije težje sprejemljiv, saj zahteva poslovno igro z odprtimi in čistimi kartami.

Na zadnjem sestanku IO združenja je bilo zagotovljeno, da bodo izračuni za skupno vlaganje in združevanje deviz pripravljeni v prvem tednu februarja. Za nas čevljarje je vsak dan pomemben, saj ni zanesljivo, če bo dobava usnja

potekala normalno. Z ozirom na to, da sem veliko sodeloval v pripravi in oblikovanju določenih stališč, sem prepričan, da bo dogovor do konca fe-

bruarja sprejet, kar pomeni ustrezno zagotovitev in povečavo trenutno izredno neustreznih tokov v vsej predelovalni verziji od surovinarjev do predelovalcev. Poudarim naj tudi, da smo v povezavo na tem področju vključili tudi proizvajalce usnja iz drugih republik.

Morda ob koncu še nekaj podatkov, ki predstavljajo vrednost sredstev za združevanje:

— za ohranitev domačih virov kož potrebujemo 10 starih milijard dinarjev

— za uvoz kož in kemikalij je potrebno združiti s strani čevljarjev v SR Sloveniji približno 10 milijonov \$.

Dinarska in devizna sredstva se morajo združiti v letu 1982. Ker so številke zelo visoke je razumljivo, da temu ustrezno potekajo dogovori zelo počasi.

Jože BOGATAJ

Kako ustvarjamo

Kolekcija jesen-zima zelo uspešna

Težave proizvajalcev obutve pri nabavi reprodukcij-skega materiala in njihove izvozne obveznosti so se v letu 1981 odražale tudi pri prodaji na domačem trgu.

V maloprodajni mreži je prodaja v odvisnosti od domače proizvodnje in proizvodnje 40 ostalih proizvajalcev, od katerih obutev kupujemo za dopolnitev naše ponudbe.

Domača lahka obutev je bila v obeh sezonah (pomlad-poletje in jesen-zima) dobavljena v glavnem v rokih in ustreznem materialu. To potrjujejo tudi odstotki prodaje, zlasti dobra prodaja je bila v sezoni jesen-zima in to 77%. Najboljša prodaja je bila pri ženskih škornjih (82%), kjer smo imeli cene konkurenčne; pri tem gre velika zasluga vgrajenemu umetnemu materialu, ki obutev zaradi oprostitve plačila prometnega davka poceni v poprečju za 18%. Te obutev pa smo količinsko naročili največ.

Pri pancerjih in obutvi za po smučanju (apreski) pa je domača prodaja izgubila precej, saj smo nekaj količin odstopili za izvoz, nekaj pa ni bilo v celoti proizvedeno zaradi pomanjkanja materiala. Prav ta obutev predstavlja največji delež v prodaji na debelo (angro), ki bi postavljeni plan prodaje lahko še bolj povečala.

Kljub temu je bil plan prodaje na debelo presežen za 46%.

Pri obutvi, ki so nam jo prodali naši dobavitelji, je bilo precej več zamud dogovorjenih rokov dobav kot pri Alpina obutvi. Poleg zamud v dobavi je bilo precej naročenih količin

preklicanih, kar smo morali nadomestiti z drugimi modeli. Vse to pa je deloma opustošilo ponudbo.

Navkljub vsem težavam, ki so nas spremljale, pa ocenjujemo prodajo v maloprodajni mreži kot zelo dobro. Postavljeni plan smo presegli količinsko za 3%, vrednostno pa za 24%. Realizacija v primerjavi z letom 1980 pa je bila povečana za 37%.

Lansko leto v mesecu januarju so bili zaposlenim ženskam v Alpini predstavljeni modeli kolekcije jesen-zima, 81. Po rezultatih ankete so bili najboljše ocenjeni elegantni škornji. Tudi prodaja te grupe škornjev je bila zelo dobra – 86%.

Od vseh grup škornjev pa je bila najboljša prodaja tako imenovana »Robin Hood« grupe (97%), za katero pa so se pri anketi odločile le mlade potrošnice v starosti od 18 do 25 let. Skupna ocena modelov (po anketi in prodaji) nam daje dobre napotke pri izbiri nove kolekcije za jesen-zimo 82. Tudi to kolekcijo bomo pred dokončnim izborom dali v oceno našim delavkam.

Silva PIVK

Pišejo nam iz prodajalne Kranj

15. februarja bo preteklo 20 let od otvoritve prodajalne v Kranju. Začeli smo trije delavci in prvo leto prodali za 95 milijonov din obutve. Sedaj nas je zaposlenih 10 in dve učenki 2. letnika šole za prodajalce. V preteklem letu smo prodali 56.000 parov obutve, v vrednosti skoraj treh milijard starih dinarjev. Prodali bi še več, če nam ne bi primanjkovalo gumijaste obutve, apreski in copat. Tudi obutev za mlade, t. j. »Robin Hood« stil bi več prodali, če bi jo dobili. Vsa leta smo se trudili in dosegali soliden promet in se v mreži uvrščali po prometu med prvih pet prodajal. Preteklo leto smo dosegli šesto mesto, ker so se medtem odprle povečane prenovljene prodajalne (Varaždin).

Kranj je industrijsko mesto s kmečkim zaledjem. Taki so tudi naši kupci, ki iščejo mod-

no, kvalitetno in obenem ceneno obutev. Prvič, da nam je uspela grupa za mlade in bi jo prodali vsaj še enkrat toliko, kot smo jo naročili. Ko smo te modele naročili, smo bili z naročilom previdni in prakse preteklih let, saj smo obutev namenjeno za mlade, vsaj pri nas prodali šele takrat, ko je bila cena občutno znižana. Modeli so bili lepi in tudi naši mlajši kupci so se začeli bolj zanimati, kaj delamo doma, ker ni več tako enostavno in poceni po čevlje čez mejo.

Vedno smo se trudili za čim boljše rezultate tako v prometu, kot sicer. Vedno nam to ni uspelo, zlasti višina zalog, katere nam povečujejo slabi sortimenti, ki so določeni po področjih, pa bi morali biti prilagojeni vsakemu modelu, oz. kopitu, žal pa ne moremo vplivati nanje. Zalogo imamo, nimamo pa številk, za katere vprašujejo kupci.

10 let smo sodelovali na Suštarski nedelji v Trzinu in

Takole izgleda zunanost nove tovarne na Colu

nismo dovolili, da bi na taki prireditvi manjkala naša firma. Vsako leto sodelujemo tudi na smučarskem sejmu.

Prva leta so bili v prodajalni zaposleni večinoma KV čevljarji, ker so potem opravili prekvallifikacijo za prodajalca pri nas – 10 delavcev. Obenem smo izučevali svoje ljudi preko Šolskega centra za blagovni promet in tako izučili 11 učencev, dve pa sta sedaj končali drugi letnik, teoretični del, in sedaj po počitnicah prideta na prakso. Žal ne bomo tudi v bodoče izučevali učencev, ker ni podpisan sporazum in bosta učence naše stroke izučevala le Peko in Planika. Sodimo, da je Gorenjska tako velika in imamo tu 6 prodajal, da bi bilo potrebno podpisati sporazum o izučevanju učencev naše stroke.

Tudi probleme imamo. Na kolektivnih sestankih poskušamo reševati težave, čutimo pa pomanjkljivo povezavo z vodstvom v Zireh.

3. avgusta 1980 smo odprli prenovljen lokal (prvič v 18 letih), kateri pa še danes ni povsem dokončan. Predizbirni oddelek ni dokončno urejen. Zato smo predlagali, da bi nam premestili blagajno in na njenem mestu okrog stebra uredili predizborno za žensko in otroško obutev. Razsvetljava lokala ustreza kvečjemu za butik, ne pa za prodajalno s 30 milijoni prometa. Izložbe se nam v zimskem času še vedno rosijo, tako, da kupci ne vidijo čevljev v izložbi. Problem pa je tudi aranžerski material oz. nujno bi bilo, da bi imeli aranžerja, ki nam bi nekajkrat letno uredil izložbe po svojem okusu. Sami se trudimo, pa nam včasih zmanjka zamisli, če pa čevljev ni v izložbi, pa ni prodajen.

Tudi s pravilnikom o nagrajevanju bi bilo potrebno vsakega posameznika bolj zainteresirati za večjo prodajo in ga v tem smislu tudi nagraditi.

Beatrika POKLIČ

Roman Andrejka iz oddelka termoplastov

Ne čisto po planu

Plan investicij smo sprejeli tudi za vlaganja v maloprodajno mrežo. Približno 4 milijarde starih dinarjev naj bi letos namenili za razširitve prodajnih zmogljivosti oz. izboljšanje delovnih pogojev v prodajalnah.

»Če ocenjujemo tovrstna vlaganja lani, lahko trdim, da se je povsod izplačalo«, meni vodja maloprodajne mreže Ivan Capuder. »Za letos smo sestavili kar realen plan, toda izgleda, da ga bo potrebno nekoliko spremeniti. Predvsem v tem pogledu, da načrtujemo nakup štirih lokalov in sicer v Logatcu, Našicah pri Osijeku, Vukovaru in Veliki Gorici pri Zagrebu. Povsod imamo kar ugodne ponudbe in zato bomo verjetno predlagali delavskemu svetu TOZD Prodaja spremembo plana.

Z nakupom lokala v Logatcu bi rešili problem, ker se bomo morali izseliti iz sedanjih prostorov, poleg tega pa bomo v novi prodajalni lahko odprli tudi oddelek za športni program.

V Našicah pri Osijeku imamo zelo ugodno lokacijo v strogem centru mesta, kar je za prodajalno obutve zelo pomembno in močno povečuje promet.

Podobno je s ponudbo v Vukovaru, kjer je lokal prav tako v centru, hišo, ki naj bi jo kupili, pa bi z manjšimi preizposeditvami v prvem nad-

stropju, lahko uredili za prodajo športnega programa.

Kot vse kaže, se naša športna usmeritev lepo podaljšuje tudi na področju prodaje, saj nam v Veliki Gorici pri Zagrebu kaže ugoden nakup lokala v novem centru mesta, s tem da bi tudi tu lahko prodajali športni program, je končal Ivan Capuder.

Tako vse kaže, da bo Alpina kmalu imela pokrito ozemlje vse države, torej da bodo prodajalne v vseh republikah in avtonomnih pokrajinah razen v Makedoniji in Kosovu.

Ostale investicije, tu gre predvsem za obnovitve v prodajalnah, bodo predvidoma teklo po planu.

Pri tem nastopajo nekatere težave, na primer že pri pridobivanju vse potrebne dokumentacije.

Tudi pri samih delih nastopajo problemi, ker skupina za adaptacije zaradi prezasedenosti ne more vsega opraviti do roka.

Tudi organizacijo investicijske dejavnosti v mreži bo treba bolje opredeliti in določiti odgovornost.

Nejko PODOBNIK

Sindikati za spremembe

PRED KRATKIM JE ZASEDAL REPUBLIŠKI ODBOR NAŠEGA SINDIKATA. NA PROGRAMU JE BILA TUDI RAZPRAVA NAŠEGA DELEGATA REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV TEKSTILNE IN USNJARSKO-PREDELOVALNE INDUSTRIJE SLOVENIJE NA 3. KONFERENCI ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Republiški odbor Sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije Slovenije združuje približno 70 tisoč delavcev, od tega 52 tisoč v tekstilni in 18 tisoč v usnjarsko-predelovalni industriji. Karakteristično za obe dejavnosti je izredno visok odstotek zaposlenih žena (v tekstilu nekatere podpanoge tudi do 80 odstotkov in več).

Glede na takšno strukturo in dejstvo, da prihaja do izrazitejšega povečanja problemov na področjih, ki jih obravnava današnja konferenca, je republiški odbor že v preteklosti v okviru svoje redne dejavnosti posvečal obravnavi in razreševanju življenjskih in delovnih pogojev veliko pozornost.

To aktivnost smo dodatno intenzivirali v času priprav na to konferenco, ko smo zlasti v razgovorih v 18 organizacijah združenega dela preverili uresničevanje in reševanje problematike na področju socialne varnosti in politike, istočasno pa zlasti mnenja in razmišljanja ter pobude za razreševanje teh problemov v prihodnje.

Z ozirom na dejansko stanje in probleme v obeh dejavnostih ter glede na ugotovitve, do katerih smo prišli v razgovorih v organizacijah združenega dela, moramo poudariti, da so pričakovanja tako republiškega odbora kot vseh zaposlenih v obeh dejavnostih, da bo konferenca sprejela konkretne usmeritve za razreševanje problemov na področju socialne politike, predvsem v smeri

ugodnejšega reševanja v naših dejavnostih.

V PRETEKLOSTI OGROMEN DELEŽ

Vsa ta pričakovanja delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije pa so še toliko bolj upravičena, saj so prav delavci v omenjenih dejavnostih v preteklosti prispevali ogromen delež splošnemu razvoju naše družbe oziroma nastanka in razvoju nekaterih panog, ki jih danes opredeljujemo kot prioritete oziroma osnovne nosilke našega nadaljnjega razvoja.

Ob tem želimo predvsem izpostaviti bistveno slabše pogoje, v katerih so zlasti delavke v tekstilni industriji v preteklosti ustvarjale dohodek in akumulacijo, ki smo jo družbeno delili in uporabljali. S tem mislimo predvsem to, da takrat ni bilo organiziranega prevoza na delo in z dela, toplaga obroka in drugih pogojev, ki danes zagotavljajo boljše razmere delavcev, tako delovne kot življenjske. Še zlasti pa se ti pogoji nanašajo na tehnologijo, s katero smo razpolagali v preteklosti oziroma s katero je opremljena današnja proizvodnja.

POGOJI DELA SO SE PREMALO IZBOLJŠALI

Kljub temu, da se je tehnična opremljenost kar precej izboljšala, pa se pogoji delavca – posameznika niso bistveno izboljšali predvsem zato, ker se je istočasno bistveno povečala tudi intenzivnost dela. Zato je zmotno mnenje, da je ob opredelitvi, da obe dejavnosti sodita v lahko industrijo, delo v tekstilu oziroma usnjarsko-predelovalni industriji lahko.

V preteklosti je bilo prav v smislu dokazovanja, da delo, zlasti tekstilne delavke ni

lahko, opravljenih precej strokovnih raziskav tako na področju obremenitev pri delu kot nočnega dela.

V zvezi s tem želimo izpostaviti zadnjo raziskavo s tega področja, ki jo je opravila Visoka tehnična šola v Mariboru (raziskava še teče) in ki prikazuje obremenitve šivilje, predice in tkalke in ki ponovno potrjuje visoke napore pri delu teh delavk in hkrati opozarja na močan vpliv intenzivnosti dela in delovnih pogojev na poškodbe oziroma okvare, ki v končni fazi povzročajo nastanek oziroma tako velik porast invalidnosti in zmanjšanje delovne zmogljivosti, s čimer se zlasti v tej panogi vse pogostejše in v večjem obsegu srečujemo.

Tako raziskava ponovno ugotavlja, da se kljub uvajanju moderne tehnologije pogoji dela bistveno ne izboljšujejo, saj se ob odpravi oziroma zmanjšanju nekaterih škodljivih vplivov pojavljajo novi (na primer zmanjša se ropot, vendar se povečajo vibracije).

Ob vseh teh ugotovitvah pa je potrebno upoštevati še dodaten element, ki prav tako bistveno vpliva na zdravstveno stanje zaposlenih – delo ponoči oziroma večimensko delo. Kljub vsem dosedanjim prizadevanjem tako organizacij združenega dela kot sindikata, da bi obseg nočnega dela, zlasti žensk zmanjšali oziroma ukinili, v naši republiki še vedno največje število žensk v nočni izmeni (tri oziroma štiri izmensko delo) dela v tekstilni industriji – od približno 7 tisoč žensk, ki delajo v Sloveniji ponoči, jih v tekstilu dela kar 4 tisoč. Velja poudariti še to, da trenutna gospodarska situacija vpliva, da se obseg nočnega dela žena kljub družbeni usmeritvi in prizadevanjem povečuje.

Če upoštevamo vse navedeno – od bistveno slabših pogojev delavk v preteklo-

Šivalnica na Colu dela sedaj v mnogo boljših pogojih

Kako ustvarjamo

sti do izrazito povečane intenzivnosti dela (na primer na osnovi že omenjene raziskave smo prišli do podatka, da je delo predice oziroma to delovno mesto obremenjeno s kar 95 odstotki), potem se ni čuditi takšnemu porastu števila invalidov in delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo. Ob tem moramo poudariti velika prizadevanja in napore v OZD za reševanje vseh teh problemov, za katere pa lahko trdimo, da doslej širša družbena skupnost ni imela razumevanja. To velja še posebej za prizadevanja v zvezi z uveljavitvijo benefi- cirane delovne dobe za tista delovna mesta, na katerih so obremenitve največje in na katerih se pojavlja največje število invalidov in delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo.

Zato izkoriščamo današnje konferenco, da v imenu vseh delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije zahtevamo, da pristojne institucije storijo vse, da se v najkrajšem možnem času uvede zavarovalna doba, ki šteje s povečanjem za tista dela in naloge, za katere se je naš RO opredelil v skupni akciji v okviru zveznega odbora (to pa so predice, tkalke in barvanje na žigih).

Menimo, da imajo zlasti delavke v tekstilni industriji za to vso moralno pravico, in da je potrebno v tem smislu vendarle upoštevati to njihovo zahtevo, ki je bila dosedaj neupoštevana.

ALI JE UVAJANJE NOVE TEHNOLOGIJE - NEODGOVORNOST

V zvezi s prizadevanji na tem področju se namreč ne moremo strinjati, da je krivda tako posameznih strokovnjakov kot tudi organizacij združenega dela za takšne razmere na področju invalidnosti in da je bilo njihovo dosedanje ravnanje v zvezi z uvajanjem nove tehnologije neodgovorno, tehnobirokratsko, brezbržno in kratkovidno. S tem in po našem mnenju tudi z vzpodbujanjem drugih dejavnosti, ki se s temi problemi ne srečujejo, da ne bi bile solidarne do delavcev v teh dejavnostih, se resnično ne moremo strinjati zlasti s stališča prispevka vseh delavcev tekstilne in usnjarske industrije v preteklosti, o čemer sem že govoril. Saj bi s tako opredelitvijo izničili vse napore in prizadevanja delavcev v obeh dejavnostih, ki so bili kljub nenenakopravnim pogojem pridobivanja v preteklosti vseskozi solidarni in s tem bili in

so še prikrajšani za osebne dohodke.

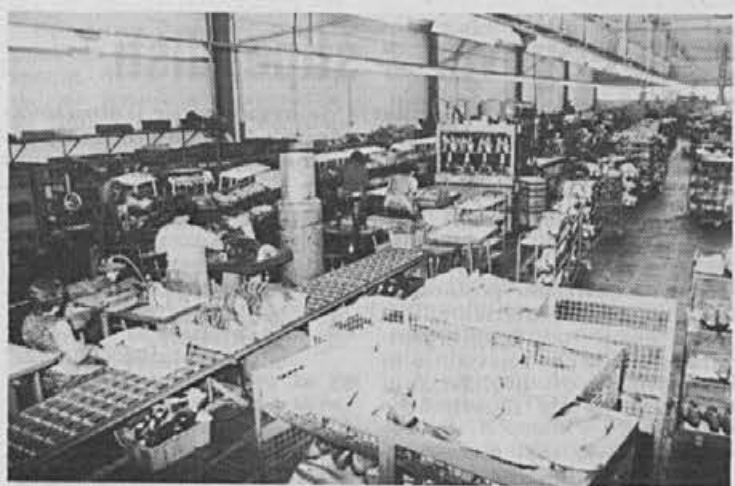
KAJ PA NOČNO DELO ŽENSK

Menimo, da poglavje, ki opredeljuje odnos do nočnega dela žensk v bistvu pomeni odstopanje oziroma kompromis v odnosu do mednarodne konvencije, kot tudi do stališč, ki jih je sprejela Skupščina SRS in dosedanje politike, ki smo jo uresničevali v republiškem odboru na tem področju.

Zato predlagamo, da se do vprašanja nočnega dela bolj konkretno opredelimo oziroma da urejanje tega področja, tako kot smo to napravili s premeščanjem delavcev, prepusimo v skladu z zakonom o delovnih razmerjih OZD samim. Sindikati pa naj dejansko preverjajo in zagotavljajo odgovornost za izpolnjevanje in izboljševanje osnovnih pogojev v zvezi z nočnim delom (topli obrok, zdravniški pregledi, prevoz na delo in z dela itd.). S tem istočasno predlagamo odpravo formalnega izdajanja soglasij, s katerim se trenutno ukvarja kar nekaj institucij. Tako rešitev namreč pogosto tudi trenutna (pa tudi prihodnja) gospodarska situacija, ki se odraža zlasti v občasnem pomanjkanju surovin, večja naročila za izvoz itd. S tem pa tudi včasih kratkoročnem uvajanju delovnega časa (tudi nočnega dela). Druga možnost pa je v naši odločnosti, da bomo nadaljevali s prizadevanji za zmanjšanje obsega nočnega dela žensk oziroma nočnega dela nasploh, kar pa je potrebno bolj definirano opredeliti v predloženem gradivu.

POKOJNINE - PO TEM - KAJ JE KDO DELAL

Prav tako predlagamo ustreznejše oblikovanje teksta in tudi smiselno opredelitev v zvezi z opredelitvijo na področju pokojnin; v bistvu nadaljujemo sedanjo prakso, ko ni pomembno kaj je kdo delal, ampak kje je bil zaposlen, se pravi, če si imel nizke OD, potem bo temu primerna tudi pokojnina, ne glede na formalno izobrazbo oziroma kvalifi-

Pogled na montažno halo

kacijo. Že dosedaj smo se v naših dejavnostih srečevali s problemom nizkih pokojnin, ki se je še zaostril s povišanjem življenjskih stroškov. Tako je prihajalo do socialne ogroženosti posameznih upokojencev, zaradi česar so nekatere organizacije združenega dela delale tudi ob prostih sobotah in na ta način zagotovile dodatna sredstva

za socialno pomoč najbolj ogroženim upokojencem.

Zavedam se, da je ta naša razprava kljub nekaterim konkretnim zahtevam in predlogom zelo načelna. Vendar menimo, da za vse poznavalce stanja v obeh dejavnostih ni potrebno navajati še nekaterih dodatnih dejstev in ugotovitev, ker so le-ta v naši družbi že dovolj poznana. Zato jih v razpravi tudi nismo omenjali.

Ob zaključku naj izrazim še naše skupno pričakovanje, da bo akcijski program uresničevanje stališč in usmeritev današnje konference bolj konkreten v opredelitvah nalog in aktivnosti ter rešitev na posameznih področjih socialne politike, ki so v predloženem gradivu po našem mnenju preveč načelno opredeljene.

Po poročilu pripravil
Nejko Podobnik

Dovolj materiala - dovolj dela

KRIŠPIN OBUTNIK in NOVA ORGANIZACIJA

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Pogovor s štipendisti

V ponedeljek, 25. januarja je organizator izobraževanja pripravil sestanek vseh Alpininih štipendistov. Štipendiste, zbralo se jih je 62, je uvodoma pozdravil glavni direktor DO.

Predstavil jim je naš proizvodni program, prodajo doma in v svetu, spregovoril o težavah v deviznem poslovanju ter pri nabavi materialov. Prikazal jim je tudi novo organiziranost TOZD Proizvodnja in spregovoril o uveljavljanju športnega čevlja za vrhunske tekmovalce.

Poudaril je tudi pomen uspešnega študija in nakazal profile, ki imajo v Alpini perspektivo, oz. za katere so večje zaposlitvene možnosti. Prav tako postaja vse pomembnejše znanje tujih jezikov.

Boris Markelj, vodja splošno-organizacijskega sektorja je spregovoril o razvoju in rasti Alpine od leta 1948 naprej, o razvoju samoupravljanja v delovni organizaciji, prikazal pa je tudi samoupravno organiziranost Alpine danes ter naše proizvodne programe.

Marta Mlinar, vodja kadrovske službe je nakazala kadrovske problematiko in zaposlitvene možnosti ter poudarila skrb delovne organizacije, da bi svoje štipendiste po končanem študiju zaposlili v Alpini.

Organizator izobraževanja Eva Dolenc pa je štipendiste seznanila z nekaterimi zanimivimi podatki s področja izobraževanja in štipendiranja. Tako Alpina trenutno štipendira 86 dijakov in študentov na srednjih oz. višjih in visokih šolah, omogoča pa tudi 95 delavcem delovne organizacije študij ob delu ter daje štipendije 4 športnikom – smučarjem.

Podrobnejši podatki, na katerih šolah imamo svoje štipendiste pa izgledajo takole:

- 8 ČSIC – 2. letnik
- 19 obutvena – 1. letnik
- 10 – kovinarska
- 12 – trgovska
- 5 – poklicne šole (kuhar, električar, mizar, strojni risar)
- 22 – srednje šole: 7 na tehniški čevlarski šoli, 1 na upravno-administrativni šoli, 2 na kemijski, 1 na gradbeni, 1 na elektro, 4 na strojni ter 6 na ekonomski srednji šoli
- 4 – višje šole: 1 višja šola za medicinske sestre, 1 višja pravna, 1 strojna in 1 VSOD
- 6 – visoke šole: 3 ekonomska fakulteta, 2 pravna fakulteta, 1 VSOD.

Ob delu pa se naši delavci izobražujejo na naslednjih šolah:

- 44 – ČSIC
- 5 – poklicna administrativna
- 9 – šola za trgovske poslovodje
- 11 – tehnična čevlarska šola
- 8 – ostale srednje šole
- 8 – višja tehnična čevlarska šola
- 3 – VSOD – 1. stopnja
- 1 – višja pravna
- 1 – ekonomska fakulteta – 1. stopnja
- 1 – VEKS
- 2 – ekonomska fakulteta
- 1 – FSPN
- 1 – 3. stopnja ekonomske fakultete

V letošnjem letu bo 24 rednih dijakov oz. študentov končalo šolanje, leta 1983 jih bo

šolanje zaključilo 16, 1984 – 45 in leta 1985 – 5 dijakov oz. študentov.

Naši dijaki na srednjih šolah so v letu 1981 v učnem uspehu dosegli povprečno oceno 3, študentje na višjih in visokih šolah pa povprečno oceno 7,3.

Pa še podatki za 1. redovalno konferenco na po-

klicnih šolah: Vseh 6 učencev – naših štipendistov na kovinarski šoli v Skofji Loki je prvo konferenco končalo z negativnimi ocenami. Tudi dijaki obutvene smeri v Kranju niso bili posebej uspešni, saj jih je le 6 od devetnajstih pozitivnih, 13 pa jih ima eno ali več negativnih ocen.

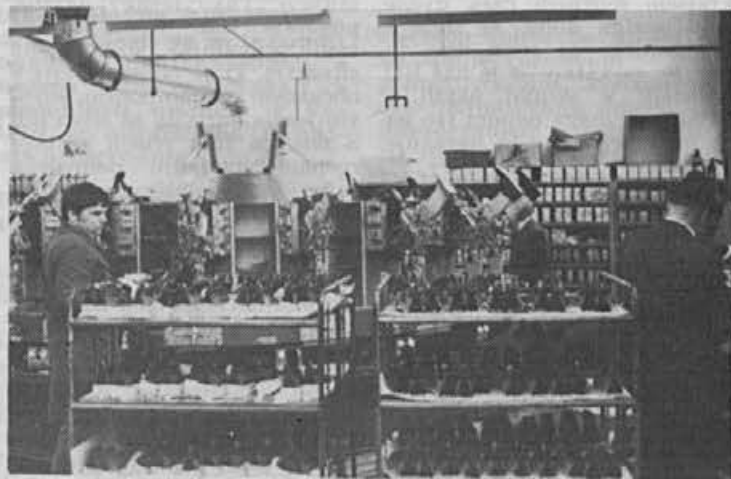
Približno sliko višine štipendij v Alpini pa daje naslednja tabela:

a) najnižja štipendija	
– na poklicni šoli	2.222. – din (dober uspeh)
– na srednji šoli	1.852. – din (zadosten)
– na višji, visoki	2.778. – din (6,5)
b) najvišja štipendija:	
– na poklicni šoli	4.257. – din
– na srednji šoli	3.334. – din (odličen)
– na višji, visoki	3.704. – din (8)

Tako smo leta 1981 izdali za štipendije 1.576.200. – din. Štipendisti so v razgovoru povprašali še marsikaj zanimivega v zvezi s poslovanjem Alpine, zaposlitvenimi možnostmi, pripravniško prakso, ipd.

Ob koncu lahko ugotovimo, da so takšni sestanki nad vse koristni – tako za štipendiste, kot tudi za našo delovno organizacijo, ki jih bo po končanem študiju sprejela v svoje vrste.

M. Č.

Stroj za brizganje podplatov nam veliko pomaga pri delu

Proizvodna praksa učencev usmerjenega izobraževanja

Člani odbora za izobraževanje so 19. januarja razpravljali o bližnji proizvodni praksi. Sredi februarja se namreč začne 10-dnevna proizvodna praksa za učence 1. letnikov srednjega usmerjenega izobraževanja. Alpina bo, kot članica posebne izobraževalne skupnosti usnjarsko-predelovalne industrije in posebne izobraževalne skupnosti za kovinarsko stroko, sprejela 20 učencev obutvene in 6 učencev kovinarske stroke.

Delegati posebne izobraževalne skupnosti usnjarsko-predelovalne industrije so na seji v začetku januarja sklenili, da naj bi zaradi enotnosti v branži de-

lovne organizacije učencem na delovni praksi dale malico in plačale delovne halje (namesto nagrade).

Enako obliko nagrade bi bilo dobro uvesti tudi za ostale učence (naše štipendiste), ki bodo opravljali letos proizvodno prakso v Alpini (8 učencev).

Delegati v odboru za izobraževanje so tudi obravnavali delavce Alpine, ki so jim pretekli študijski roki. Ker šolanja niso dokončali, morajo stroške študija vrniti. Stroške šolanja je treba vrniti v enkratnem znesku. Če pa bi seveda kdo od njih končal šolanje pred rokom vrnitve stroškov študija, mu zneska ne bo potrebno vrniti.

M. Č.

Preko šestdeset štipendistov se je zbralo na tradicionalnem srečanju med zimskimi počitnicami

Važno je da vemo

• Važno je da vemo

• Važno je da vemo

Razpis za dodelitev družbeno najemnih stanovanj

1. SPLOŠNI POGOJI

1. Na razpis za dodelitev družbeno najemnih stanovanj se lahko prijavijo delavci, ki nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja in niso lastniki, solastniki ali imetniki stanovanja ali stanovanjske hiše in so na dan razpisa v delovnem razmerju za nedoločen čas v delovni organizaciji Alpine, tovarne obutve Žiri – TOZD Proizvodnja, TOZD Prodaja, DSSS.

2. Prosilec (ali zakonec), ki se prijavi na razpis za dodelitev družbeno najemnega stanovanja, mora za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja namensko varčevati.

3. Komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe bo zbirala prijave na razpis 20 dni po objavi razpisa in to od vključno 1. 2. do 20. 2. 1982 zaključno.

4. Komisija bo po zaključnem razpisu pregledala vse prijave, opravila ogled stanovanjskih razmer in naredila prioriteto listo prosilcev, ki bo veljala samo za leto, za katero je razpis objavljen.

5. Prošnja za dodelitev družbeno najemnega stanovanja mora vsebovati:

- osebne podatke delavca in družinskih članov
- podatke o sedanjih stanovanjskih razmerah
- podatke o tem ali je delavec oz. njegov zakonec lastnik ali solastnik stanovanja ali stanovanjske hiše ali imetnik stanovanjske pravice

– socialne, zdravstvene in materialne razmere delavca in njegove družine

– vse druge podatke, ki so odločilni pri oceni upravičenosti prošnje delavca po osnovah in merilih, ki jih določa samoupravni sporazum.

6. Prošnja za dodelitev družbeno najemnega stanovanja mora delavec priložiti potrdilo o namenskem varčevanju in ostalo dokumentacijo, s katero dokazuje resničnost navedb.

7. Če delavec ne predloži potrebne dokumentacije, se prošnja ne upošteva.

Če iz objektivnih razlogov delavec ne more predložiti potrebne dokumentacije, o tem obvesti Komisijo za delitev sredstev sklada skupne porabe, ki mu lahko podaljša rok za predložitev dokumentacije, vendar največ za osem dni po preteku roka za vložitev prošnje.

OBRAZCE ZA PROŠNJO ZA DRUŽBENO NAJEMNO STANOVANJE DOBIJO INTERESENTI V KADROVSKI SLUŽBI

Omenjeni razpis bo veljaven le v primeru, da na referendumu 18. februarja sprejmemo samoupravni sporazum o reševanju stanovanjskih potreb delavcev. Če ta sporazum ne bo sprejet, v razpisu ne bo veljala 2. točka, ostalo pa ostane nespremenjeno – takšne so namreč določbe starega samoupravnega sporazuma.

Komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe

Družbenopolitične organizacije aktivne

13. januarja se je sestal izvršni odbor konference sindikata Alpine. Določili so okvirne datume občnih zborov osnovnih organizacij – do 20. februarja, medtem ko se bo konferenca sindikata sestala do konca februarja.

Izvršni odbor bo konferenci tudi predlagal naslednjo organizacijo osnovnih organizacij Zveze sindikatov:

- OO TOZD Proizvodnja (vsi proizvodni obrati v Žireh, skladišča, vzdrževalni obrati, avtopromet, Rovte, dosedanja delavci tehničnega sektorja)
- OO TOZD Prodaja (vsi delavci tozda)
- OO Gorenja vas
- OO Col

– OO DSSS (nabavni sektor, finančno-računovodski sektor, splošno-organizacijski sektor)

Izvršni odbor konference naj bi sestavljalo 13 članov. Razpravljali so še o stanovanjskih posojilih, za katere se je prijavilo 108 prosilcev. Če bi prosilec dal maksimalne zneske posojil, bi rabili 18 milijonov din, denarja pa bo verjetno le za 14 milijonov. Takoj po izdelanem zaključnem računu se bo sestala komisija za življenjske in delovne razmere ter izdelala kriterije delitve posojil.

Ob novem letu smo obdarili 572 otrok in porabili 143.000. – din.

Spregovorili so še o pripravi predloga za delitev regresa in menili, da je bila lanskoletna delitev ustrezna. Razpravljali so tudi o pripravi na obdaritev žena ob njihovem prazniku – na osebo je predvidenih 220. – din.

Izvršni odbor konference sindikata je nato spregovoril o delu samoupravnih delovnih skupin, ki so skupna skrb vseh DPO in samoupravnih organov in obravnavali tudi poslovnik o delu teh skupin.

14. januarja pa so se na skupnem sestanku zbrali komunisti iz vseh OO ZK Alpine. Obravnavali so predloge članov občinske konference ZK, komiteja

občinske konference ZK ter posameznih komisij, ki jih bo imenovala v februarju občinska volilna konferenca ZK.

Obravnavali so spremembe statutarne sklepa občinske organizacije ZK Skofja Loka ter izvolili delegate za občinsko volilno konferenco. Prav tako kot sindikalna organizacija so se tudi komunisti seznanili s poslovnikom o delu samoupravnih delovnih skupin.

V zadnjem delu sestanka pa je direktor TOZD Proizvodnja Tone Klemenčič predstavil novo organizacijo TOZD, cilje za naprej in težave, s katerimi se bomo srečevali. Mišo Čeplak

Točkovna lista za stanovanja

Komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe je 18. januarja obravnavala pripombe na predlog samoupravnega sporazuma o reševanju stanovanjskih potreb delavcev. Pripravila in pregledala je tudi predlog točkovne liste za stanovanja ter potrdila predlog razpisa za družbeno najemna stanovanja. Vse omenjene predloge so potrdili in sprejeli tudi delavski sveti TOZD oz. DSSS na svojih sejah konec januarja.

Poglejmo na kratko kriterije, ki jih vsebuje točkovna lista prosilcev za stanovanjsko posojilo oz. dodelitev družbeno najemnih stanovanj.

1. stanovanjske razmere – ta kriterij vsebuje 3 podkriterije vsak od njih

pa se točkovno vrednoti po posebej izdelani tabeli:

a) lastništvo stanovanja ali imetnika stanovanjske pravice

b) površina stanovanja, s katero prosilec in njegova družina razpolaga

c) kakovost stanovanja

2. Materialno in socialno stanje prosilčeve družine

a) materialno stanje – dohodek na družinskega člana

b) socialno stanje

3. Delovna doba prosilca

4. Število družinskih članov

5. Doba namenskega varčevanja

6. Aktivna udeležba v NOB

7. Čakalna doba

M. Č.

Frani Oblak v slovo

Lep zimski dan je bil, ko smo se poslovili od nje. Spominjamo se, da je bila vedno pripravljena

na sprejeti vsako delo in zaupano nalogo in jo tudi vestno izvršiti. Vsa leta, ki jih je prebela med nami, je delala v montažnem oddelku in z nami je delila tegobe in uspehe, težave in poraze. Vedno je bila nasmejana, tudi zadnje dneve, ko je prišla ponovno na delo, čeprav je v srcu sama vedela, da nosi klice smrti. Zato nismo pričakovali, da bo ta sij izgubila tako hitro. Še vedno smo nekako upali, da bo volja in narava močnejša in upornejša.

V imenu osnovne organizacije sindikata, zlasti še njenih sodelavcev in celotnega kolektiva Alpine, izrekamo svojcem iskreno sožalje.

Frana, naj ti bo lahka domača zemlja, ki si jo tako ljubila in cenila.

Važno je da vemo

● Važno je da vemo

● Važno je da vemo

Z njimi je rasla Alpina

» V družbenopolitičnem življenju in pri upravljanju tovarne smo se pogosto pogovarjali »zelo naravnost«. To pa je pripomoglo, da so se upravljanja bolje izkristalizirala in poiskala rešitve...

Nisem oklevala, čeprav se je včasih stvar končala bolj žalostno... sicer pa »upravitelji« nikoli ni bilo kaj prida za samoupravljanje...

Največ sem delala v sindikatu, kjer smo bili bolj preprosti ljudje in marsikaj smo napravili. Spominjam se še, ko smo prešivalke delale še v Partizanu... »

Takole pripoveduje Slavka Mlinar, ki je že deseto leto v pokoju, pa še vedno sproti spremila, kar se dogaja v Alpini.

Vsi, ki smo jo poznali, smo menili: Slavka Mlinar in sindikalna organizacija – to je skoraj eno in isto...

»Zares, v sindikatu sem delala ves čas od leta 1948 do upokojitve. Praktično sem opravljala vse funkcije, ki so v sindikatu v taki sredini.

V začetku so mi posebno v spominu delovne brigade, ki so bile osnovane po oddelkih in izmenah. Ogromno priznanje nam je pomenilo, če je bila naša brigada Majde Silc, kakor se je imenovala, med najboljšimi. To pa je bilo tudi vse: dosegli smo plan, posebne nagrade za to ni bilo.

Potem pa je prišlo leto 1950 in z njim delavsko samoupravljanje. V začetku zelo neobgljeno, kas-

neje bolje. Nihče ni pravzaprav natančno poznal tega... in veliko smo brali... »

Hitro so minevala desetletja in Slavka se je izkazala tudi pri delu, napredovala je do vodje oddelka, saj ji je tovarna omogočila tudi izpopolnjevanje.

V pokoju Slavka ni mirovala. Aktivna je bila v Zvezi komunistov, različnih komisijah, smučarskem klubu in društvu upokojencev.

»Dolgačas mi prav zares ni, kar zdrava sem in to mi pomaga. Dopoldne imam v varstvu kar tri vnuke, popoldne pa opravi vse ostalo.

Knjiga mi še vedno veliko pomeni in branje mi hkrati pomeni tudi sprostitve, posebno ko je človek utrujen...

Zadnjič sem bila na srečanju upokojencev iz spoznala, da se otepite z velikimi težavami. Prepričana sem, da jih boste znali odpraviti.

Nejko Podobnik

Prva zmaga Alpine na FIS tekmi in prve točke v evropskem pokalu

Premagani sta še dve stopnici k uveljavitvi naših čevljev. Zmaga na mednarodni članski tekmi v veleslalomu je uspela Benediku v Kotschahu v Avstriji. Čizman pa je »poskrbel« za prve točke v evropskem pokalu s trinajstim mestom v veleslalomu v Trbižu.

Če pogledamo prehojeno pot, je bil prvi uspeh zmaga na slovenskih ali državnih prvenstvih, pa slovenski pokal, uvrstitev tekmovalcev z našimi čevlji v državne selekcije. Robič je zmagal na mednarodnem pionirskem evropskem prvenstvu, itd.

Samo uspehi pa menjajo mnenje javnosti v našo korist. Če si ogledamo prvih deset mladincev na slovenskem prvenstvu v veleslalomu na Kopah, je slika popolnoma drugačna kot pred leti.

Jože Lavtižar, izjemen napredek na FIS lestvici

8. Krampl, A, Sr 84, Triglav
9. Mehle, A, Phantom, Olimpija
10. Žan, A, Sr 84, Jesenice

Cilji, ki jih želimo doseči pa so vse višji. Nimamo še zmage na članskem državnem prvenstvu. Prav tako težka je zmaga na tekmi evropskega pokala, želimo si medalje na slovenskem mladinskem prvenstvu, potem točke v svetovnem pokalu in tako naprej.

Imamo celo vrsto izredno obetavnih tekmovalcev. Lastnik tovarne smuči Blizzard Arnsteiner je v Schladmingu izjavil, da ni prodajnega uspeha brez tekmovalne uveljavitve. Vendar to ni edini pogoj za uspeh. Vsekakor je to tudi kvaliteta izdelkov, ponudba, cena, propaganda, servisi in še kaj.

Janez ŠMITEK

Benedik – prva zmaga z SR 84 na FIS tekmi

1. Čizman, A, Sr 84, Olimpija
2. Knific, Lange, Alpetour
3. Lavtižar, A, Sr 84, Jesenice
4. Potočnik, A, Sr 84, Fužinar
5. Erbežnik, A, Sr 84, Olimpija
6. Robič, A, Phantom, Jesenice
7. Dolenc, San Marco, Novinar

XVII. prvenstvo Zagreba

u malom nogometu

TABLICA II LIGE

Šelendić vet.	11	6	5	0	18: 8	17
Alpina	11	7	2	2	21:10	16
Lokrum	11	6	3	2	27:14	15
Joka	11	5	3	3	25:17	13
»Ž«	11	5	1	5	24:24	11
Zagreb 80	11	3	4	4	14:13	10
Metalogradnja	11	2	6	3	18:20	10
Victoria	11	2	6	3	9:11	10
Travno	11	4	2	5	20:18	10
PBZ	11	3	2	6	24:32	8
Mornari	11	1	4	6	11:24	6
Marlboro (- 1)	11	1	4	6	7:22	5

Najbolji strijelac je Marijan Kolarek (Lokrum) 8 golova, najbolji vratar Lovro Manestar (Šelendić vet.) a fair play momčad Alpina.

Dežmanova in Robič – zmagovalca slaloma na Zatrniku

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Delavci Alpine so tekmovali v veleslalomu

Sredi januarja so v veleslalomu tekmovali delavci Alpine. Na Goropekah se je zbralo 34 tekmovalcev, ki so dosegli naslednje rezultate:

Članice nad 30 let:

1. Podobnik Stana 29,11
2. Čar Anica 29,76

Veterani:

1. Burnik Alojz 47,24
2. Podobnik Alojz 48,35
3. Čadež Alojz 49,38

Člani od 26 – 35 let:

1. Pečelin Franci 42,46
2. Pišljar Zdravko 43,15
3. Modic Jože 44,17

Članice do 30 let:

1. Kavčič Anuška 27,18
2. Kavčič Helena 27,53
3. Kosmač Ivica 35,13

Člani od 35 – 45 let:

1. Podobnik Rado 43,94
2. Čar Stane 48,11

Člani do 25 let:

1. Žakelj Drago 44,56
2. Fortuna Tone 46,97
3. Žakelj Bojan 47,67

Med tekmovalci smo izredno pogrešali smučarje do 25. leta starosti, ki jih je nedvomno med delavci Alpine kar precej. Tudi žensk je malo, kot da bi se bale nastopiti. Verjetno bo treba v prihodnje tekmovalce razširiti, pri čemer bi bilo zanimivo ekipno tekmovalstvo med oddelki.

Množičnost bi morala biti s takimi tekmovalci najbolj spodbujena.

N. P.

Na tekmovalstvu je v kategoriji moških od 36 – 45 let zmagal Rado Podobnik

Veterani – nad 45 let:

1. Janez Perko (TRIO) – 43,20
2. Alojz Burnik (Alpina) – 43,79
3. Lojze Podobnik (Alpina) – 45,93

Člani do 35 let:

1. Franc Komac (TRIO) – 36,77
2. Franci Pečelin (Alpina) – 38,39
3. Drago Krolnik (Alpina) – 39,34

Članice do 30 let:

1. Anuška Kavčič (Alpina) – 46,87
2. Helena Kavčič (Alpina) – 49,54
3. Mojca Hladnik (TRIO) – 53,68

Člani 36 – 45 let:

1. Rado Podobnik (Alpina) – 40,53
2. Marjan Eigner (TRIO) – 42,27
3. Silvo Trček (Alpina) – 42,51

Po končanem veleslalomu so se udeleženci srečanja zbrali v Strojarni, kjer so v veselem razpoloženju preživeli prijetno sobotno popoldne.

Mišo Čeplak

Ni pomembno, kdo je boljši

V lepem sončnem vremenu so se v soboto, 30. januarja na Mrzlem vrhu smučarji DO TRIO iz Tržiča in Alpine, pomerili v tradicionalnem veleslalomu. Na tekmovalstvu je sodelovalo 55 tekmovalcev iz obeh delovnih organizacij in to v različnih kategorijah. Kljub temu, da namen srečanja ni bil v tem, da bi se izkazalo, kje so boljši smučarji, ampak v poglobljanju sodelovanja med obema kolektivoma, si oglejmo najboljše.

V dvoboju Trio – Alpina je letos zmagala Alpina in osvojila lepo trofejo

Članice do 30 let:

1. Stana Podobnik (Alpina) – 53,02
2. Anica Čar (Alpina) – 53,67
3. Silva Pivk (Alpina) – 58,57

Sindikalno prvenstvo Žirov v smučarskih tekih

V soboto, 23. januarja je bilo v Novi vasi pri Žireh lepo pripravljeno sindikalno prvenstvo Žirov v smučarskih tekih – v organizaciji tekaške sekcije smučarskega kluba Alpina.

(Nadaljevanje na 14. strani)

Pritiskal je mraz, toda razpoloženje je bilo na višku, saj je na koncu naporne poti čakal čaj in prijetna družba

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

SINDIKALNO PRVENSTVO ŽIROV
V SMUČARSKIH TEKIH

(Nadaljevanje s 13. strani)

V mrzlem, toda lepem vremenu je nastopilo 40 tekmovalcev, med njimi 4 ženske do 30 let, kar je prav gotovo premalo. Pohvalno je, da je bilo 8 žensk nad 30 let.

REZULTATI:

Ženske do 30 let

1. Ivica Kosmač
2. Helena Dolenc
3. Vida Markelj

Ženske nad 30 let

1. Silva Klemenčič
2. Bernarda Lukančič
3. Milena Krolnik

Moški do 30 let

1. Stane Stanonik
2. Jože Stanonik
3. Srečko Eržnožnik

Moški 30 - 40 let

1. Lojze Oblak
2. Peter Mlinar
3. Srečko Kavčič

Moški 40 - 50 let

1. Bernard Kavčič
2. Vinko Albreht
3. Vinko Eniko

Moški nad 50 let

1. Pavel Žakelj
2. Metod Eržnožnik
3. Janez Žakelj

Moških do 30 let je bilo 7, od 30-40 let - 14, od 40-50 let - 8 in moških nad 50 let - 5. Ženske so tekle na 2,5 km dolgi, moški pa na dvakrat daljši, dobro pripravljeni progi.

11.19,66 Alpina
11.31,05 ABC
13.34,18 Etiketa

12.49,11 Alpina
13.10,27 ZD
13.25,18 Alpina

16.10,67 Alpina
16.19,20 Mizarsko podjetje
16.33,47 Alpina

15.47,72 Alpina
17.49,98 Alpina
18.41,25 Alpina

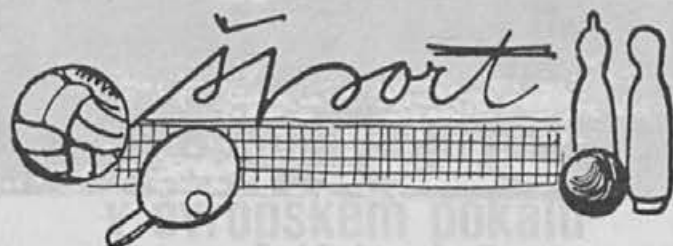
21.13,47 Alpina
21.21,55 Kladiivar
21.23,87 Alpina

21.25,66 Alpina
21.57,75 Alpina
22.40,38 Alpina

N. P.

Na sindikalnem prvenstvu Žirov je daleč najboljši čas dosegel Lojze Oblak

Novoletni odbojbarski turnir

V nedeljo, 17. januarja je bil v telovadnici osnovne šole Padlih prvoborcev Žiri tradicionalni novoletni odbojbarski turnir med DO. Kljub temu, da so bile vse delovne organizacije obveščene pravočasno sta nastopili le dve ekipi, in sicer osnovne šole in Kladiivarja. Zmagala je ekipa osnovne šole z rezultatom 3:0. Igralci Kladiivarja so se enakovredno borili le v prvem setu, nato pa so morali priznati premoč razigrani ekipi osnovne šole. Ekipa OS je tako prvič osvojila prehodni pokal, ki je bil 2 leti last Kladiivarja. Škoda, da sta se kljub dobri organizaciji turnirja, udeležili le dve ekipi. Ni mi jasno, zakaj ekipe ni prijavila Alpina, saj ima največje število delavcev. Ob tem si postavljam dve vprašanji:

- ali gre za premajhno kolektivno zavest
- ali gre za slabo sodelovanje med odgovornimi športnimi referenti in delavci - športniki.

Smučarski tečaji

V tednu od 18. do 23. januarja 1982 so bili organizirani tečaji v alpskem smučanju in teku na smučeh. Vreme nam je bilo naklonjeno, zato smo začrtane cilje tečajev lahko zaključili. Oba tečaja sta bila dobro obiskana. Tečaja v alpskem smučanju se je udeležilo 70 predšolskih otrok, ki smo jih razdelili v 6 skupin. Najmlajši (3-5 let) so bili v začetnih vrstah, v ostalih vrstah pa so otroci s svojim znanjem pokazali, da smučanje v Žireh iz leta v leto napreduje, saj skoraj ni več predšolskega otroka (starega 6 let), ki ne bi začel smučati, oz. ne bi imel smučarske opreme.

Zelo spodbuden je bil odziv odraslih. Tečaja v alpskem smučanju se je udeležilo 19 tečajnikov, v teku na smučeh pa 18 - torej vsako leto več ljubiteljev oz. aktivnih udeležencev zimskih športov.

Lepote gibanja na snegu in soncu, boljše fizično in psihično počutje, smotnejše izkoriščanje prostega časa, pa tudi vedno večji uspehi jugoslovanskih smučarjev in smučark v svetovnem merilu, so motivi, ki usmerjajo ljudi v te dejavnosti.

Zato vas vabim, da se naslednje leto prijavite na začetne in nadaljevalne tečaje še v večjem številu.

Obvestilo smučarjem

Ljubitelji smučanja obveščamo, da bomo tudi iz Žirov organizirali smučarski avtobus na smučišča z ugodnimi snežnimi razmerami, in sicer ob prostih sobotah, seveda če bo dovolj prijav. Datume za prijave bomo objavili na Radiu Žiri in po zvočnikih v DO.

Akcijski »Iščemo najboljšo KS v športni rekreaciji«

Z akcijo »Iščemo najboljšo krajevno skupnost v športni rekreaciji« želimo povečati število aktivnih udeležencev v športni rekreaciji in z novimi organizacijskimi oblikami dati ljudem čim več možnosti udeleževanja v dejavnostih, ki jim omogočijo največ zadovoljstva. V Žireh imamo zaenkrat dovolj možnosti, imeli pa jih bomo še več, vendar le če bo interes ljudi dovolj velik, da se vedno znova, še posebno žene in gospodinje, vključite v športno rekreacijsko dejavnost.

Nuša KRVINA

S prvimi težavami na snegu so se spopadli tudi najmlajši

Dopisujte

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Naša vas postaja mesto

To sicer ni več čisto res, ker po novejših predpisih ne gre več za mesta, temveč za naselja. Toda to zanesljivo ni pomembno. Važnejše je, da je občinska skupščina Škofja Loka 23. decembra 1981 končno sklenila v Žireh uvesti

ulični sistem. To pomeni tudi krono akciji Turističnega društva Žiri, ki je dalo pobudo za to; že pred popisom prebivalstva pa so bile izpeljane že vse ostale akcije v okviru KS.

Oglejte si del odloka občinske skupščine:

ODLOK o združitvi naselij na ožjem območju Žirov

1. člen

V naselje z imenom Žiri se združijo naslednja naselja: del naselja Dobračeva, naselje Nova vas pri Žireh, naselja Stara vas in naselje Žiri.

Preostali del naselja Dobračeva se priključi naselju Selo.

S tem se ukinja naselja Dobračeva, Nova vas pri Žireh in Stara vas.

2. člen

Z naseljem Žiri se združi del naselja Dobračeva s hišnimi številkami 1–53, 63, 64, 73–136, 138, 139, 142–171, 174–191 in 193–217 (statistična okoliša 535670 ter 535940 in del statističnega okoliša 535640), k naselju Selo pa se priključi del naselja Dobračeva s hišnimi številkami 54–62, 65–72, 137, 140, 141, 172, 173 in 192 (preostali del statističnega okoliša 535640).

Kot vse kaže, lahko upamo, da bo naše naselje že naslednje leto bolje urejeno in ne bo

toliko težav s hišnimi številkami, kot jih je bilo do sedaj.

Nejko PODOBNIK

Ulični sistem v Žireh

Na območju naselja Žiri se uvede ulični sistem oštevilčbe stavb.

V naselju Žiri se imenujejo naslednje ulice:

1. Bedrih	11. Igriška ulica
2. Cesta Jurišnega bataljona	12. Industrijska ulica
3. Cesta XXXI. divizije	13. Jezerska ulica
4. Cesta na Ledinico	14. Kajuhova ulica
5. Čevljarska ulica	15. Kosovelova ulica
6. Delavska ulica	16. Levstikova ulica
7. Dobračevska ulica	17. Logaška cesta
8. Dražgoška ulica	18. Mladinska ulica
9. Gasilska ulica	19. Novovaška cesta
10. Gregorčičeva ulica	20. Ob potoku

21. Opekarska ulica
22. Partizanska cesta
23. Pionirska pot
24. Pod Žirk
25. Polje
26. Pot na Koče
27. Pot na Rovt
28. Pot v Skale
29. Pot talcev
30. Prvomajska ulica
31. Rakul
32. Rakovnik
33. Rudniška ulica
34. Sejmiška ulica
35. Slovenska pot
36. Starovaška cesta
37. Strojarska ulica

38. Tabor
39. Tavčarjeva ulica
40. Trg osvoboditve
41. Triglavska ulica
42. Ulica Maksima Sedeja
43. Župančičeva ulica

Geodetska uprava občine Škofja Loka izvede preoštevilčenje naselja v roku enega leta po uveljavitvi odloka.

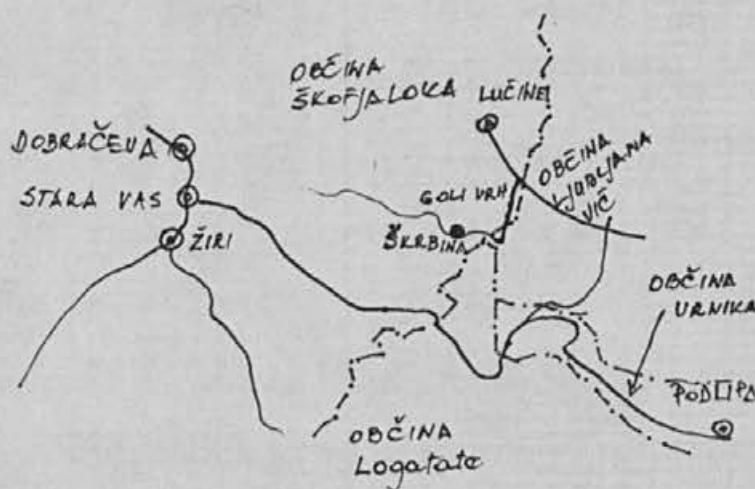
Stroški za nove ulične table in hišne tablice se krijejo iz proračuna občine Škofja Loka.

Saj ni res, pa je

PO VOZNI CESTI MORAJO PREBIVALCI IZPOD GOLEGA VRHA NAD ŽIRMI PREKO TREH DRUGIH OBČIN, DA PRIDEJO DO SEDEŽA SVOJE KRAJEVNE SKUPNOSTI V ŽIRI. V SVOJI OBČINI ŠKOFJA LOKA

Cesta poteka po ozemlju štirih občin, kar je vsekakor krajevna zanimivost. Če ne štejemo krajevne skupnosti Gorenja vas pa poteka ta cesta čez pet krajevnih skupnosti. Torej se morajo ti prebivalci peljati po opravkih na svojo krajevno skupnost tudi preko petih krajevnih skupnosti, da se lahko vrnejo v svojo krajevno skupnost in občino.

Ivan REVEN

Legenda:

— OBČINSKE MEJE
--- CESTA, POTI

Torej – z Golega vrha morajo vaščani v Žiri iz občine Škofja Loka, preko občine Ljubljana-Viç, občine Vrhnika, občine Logatec – nazaj v občino Škofja Loka

Vedno več ljudi spoznava koristnost gibanja v naravi. To se je pokazalo tudi na letošnjem začetniškem tečaju tekačev na smučeh

To je naš kraj

• To je naš kraj •

To je naš kraj

Darovali so

Slavko Bogataj, Stara vas 217, 1000 din ob smrti sestre Minke.

Ob smrti Štefanije Gantar, Selakove mame, vsi Brencetovi – 2000 dinarjev.

Filipičevi: Lojze, Franc, Jože in Francka Novak – 1800 din ob smrti Tomaža Kavčiča z Ledinice.

Sošolci Francke Oblak – 1000 din – namesto venca.

Družina Pertovt z Dobračeve – 5000 din ob smrti mame Pavle Pertovt.

Lojze Kopač – namesto poslovilne zakuske ob odhodu v pokoj – 6000 din.

Družina Poljanšek iz Račeve in sorodniki – 2000. – din ob smrti Minke.

Koliko nas je

Krajevni urad Žiri nam je poslal poročilo, koliko nas je bilo 31. decembra 1981.

V letu 1981 je bilo rojenih 74 otrok, umrlo je 37 krajanov, v Žiri se

je priselilo 33 krajanov, iz Žirov se je odselilo 44 krajanov.

Vseh prebivalcev Žirov je bilo 31.12.1981 4438, od tega 2156 moških in 2282 žensk.

Matičar: Anka KAVČIČ

NE POZABIMO

Ponovno objavljamo fotografijo, ki je bila objavljena že v prejšnji številki prav v tej rubriki. Kot smo izvedeli, gre za knjigovodski tečaj. Želimo, da sodelujete pri ugotavljanju tečajnikov. Če koga poznate, se oglasite v uredništvu Delo-življenje

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovni skupnost skupnih služb. – Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Rado Kavčič, Anton Eniko, Srečko Erzenožnik, Ivan Reven, Mišo Cepiak, Anuška Kavčič – tehnični urednik, Neško Podobnik glavni in odgovorni urednik. – Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Tone Pintar. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj

Objavljamo novo fotografijo v rubriki NE POZABIMO. Kot vidite gre za fotografijo žirovskega Sokola, verjetno okrog leta 1912. Oglasite se z odgovori: kje je narejen ta posnetek, kdaj in kdo so pripadniki Sokola na fotografiji. Ob tem še: ni nujno, da poznate vse; vsak podatek je dobrodošel